

ლექსიკა

მოსწავლე _____

წაკითხე თითოეული წინადადება. ყოველი წინადადების ქვეშ მოცემულია სამი სავარაუდო პასუხი (ა, ბ, გ).

შეარჩიე სწორი პასუხი და შემოხაზე შესაბამისი ასო (ა, ბ ან გ).

პირველი მაგალითი:

მხდალი კურდღელი დათვის დანახვისთანავე ბუჩქებში მიიმალა. ამ წინადადებაში სიტყვა **მხდალი** ნიშნავს:

- ა) მორცხეს ბ) მშიშარას გ) სწრაფს

უნდა შემოხაზო პასუხი **ბ) მშიშარას**, რადგანაც ამ წინადადებაში სიტყვა მხდალი მშიშარას ნიშნავს.

მეორე მაგალითი:

ფუტკარი ზუზუნებს, ცხენი _____.

- ა) ყროყინებს ბ) ჭიკჭიკებს გ) ჭიხვინებს

უნდა შემოხაზო პასუხი **გ) ჭიხვინებს**.

გამოტოვებული სიტყვა წინადადებაში არ ჩაწერო, მხოლოდ შემოხაზე შერჩეული სიტყვა.

1. ამ შენობის **პროექტი** მამაჩემს ეკუთვნის. აქ სიტყვა **პროექტი** ნიშნავს:

- ა) განრიგს. ბ) გეგმას. გ) ფოტოს.

2. ეს **საჩოთირო** ამბავი ეზოს სწრაფად მოედო. საჩოთირო, ანუ:

- ა) სათაკილო. ბ) საინტერესო. გ) სამწუხარო.

3. შინ ორდღიანი **მომქანცველი** მგზავრობის შემდეგ დავბრუნდით.
მომქანცველი, ანუ:

- ა) დამღლელი. ბ) უცნაური. გ) ხანგრძლივი.

4. **გულმოცემულმა** ბათურამ კატას შეუტია. გულმოცემულმა, ანუ:

- ა) გაბედულმა. ბ) გაბრაზებულმა. გ) გათამამებულმა.

5. ჩვენ მომავლის იმედი **გვასულდგმულებს**. აქ სიტყვა გვასულდგმულებს
ნიშნავს:

- ა) გვაკავშირებს. ბ) გვაცოცხლებს. გ) გვახალისებს.

6. მიტოვებული კარ-მიდამო თანდათან **გავერანდა**. აქ სიტყვა გავერანდა
ნიშნავს:

- ა) გაპარტახდა. ბ) დაცარიელდა. გ) შეიცვალა.

7. ბავშვები **უთავბოლოდ** იმეორებდნენ ერთსა და იმავეს.
აქ სიტყვა უთავბოლოდ ნიშნავს:

- ა) გამუდმებით. ბ) უაზროდ. გ) უგულოდ.

8. დედამიწის მცირე მასშტაბის მოდელი არის:

- ა) ატლასი. ბ) გლობუსი. გ) რუკა.

9. ის, რაც სასირცხვილოდ, შეუფერებლად მიაჩნიათ, არის:

- ა) ამაღელვებელი. ბ) მომაბეზრებელი. გ) სათაკილო.

10. შეარჩიე სიტყვა, რომელიც გამოტოვებულია წინადადებაში:
ქარიშხალი ამოვარდა და ზღვამ დაიწყო.

- ა) ლივლივი. ბ) ღელვა. გ) ციმციმი.

11. რომელია ხვავის მსგავსი მნიშვნელობის სიტყვა?

- ა) ბარაქა. ბ) დღეგრძელობა. გ) სიხარული.

12. რომელია მჩატის საპირისპირო მნიშვნელობის სიტყვა?

- ა) მსუბუქი. ბ) მძიმე. გ) ძლიერი.

13. გამოთქმა გვერდზე წამოწოლა ნიშნავს:

- ა) გულგრილობას. ბ) მხიარულებას. გ) უსაქმურობას.

14. გიამ მშრალზე დაგვტოვა. გამოთქმა მშრალზე დაგვტოვა ნიშნავს:

- ა) ყველაფერი დაგვაკარგვინა.
ბ) საფრთხისგან გვიხსნა.
გ) გამოსავალი გვაპოვნინა.

15. ლევანს ფეხები უკან რჩებოდა. გამოთქმა ფეხები უკან რჩებოდა ნიშნავს:

- ა) მისვლა აგვიანდებოდა.
ბ) მისვლა ეჩქარებოდა.
გ) მისვლა უმძიმდა.

საინფორმაციო ტექსტის გაგება-გააზრება

დაკვირვებით წაკითხე ტექსტი და უპასუხე შეკითხვებს.

ძალლი

ადამიანმა დიდი ხნის წინ მოიშინაურა ძალლი. მას შემდეგ ის ადამიანის ერთგული მეგობარია და მისთვის ბევრი სასარგებლო რამის გაკეთება შეუძლია.

ძალლი ადვილად მოსათვინიერებელი და გასაწვრთნელი ცხოველია. მას იყენებენ ნადირობისთვის, მაძებრად, დაცვისთვის და ტვირთის გადასატანად. უძველესი ფუნქცია, რომელიც ძალს აკისრია, ესაა შინაური ცხოველების დაცვა. აქვს კარგი ყნოსვა. ცნობილია, რომ ძალებს დაახლოებით 40 ათასი სხვადასხვა სურნელის დამახსოვრება და გარჩევა შეუძლიათ. ამიტომაც ბევრი მათგანი უებრო მაძებარია.

ძალების რაოდენობა მსოფლიოში 700 მილიონიდან 1 მილიარდამდეა. ძალლის სახეობებიც მრავალგვარია. ისინი განსხვავდებიან გარეგნობით, დანიშნულებით, ხასიათით. თუმცა ყველა მათგანი ადამიანს ემსახურება და საიმედო მეგობრობას უწევს. მაგალითად, ინგლისური კოლი ყველაზე ჭკვიან ძალად ითვლება. მან ეს მრავალ კონკურსში გამარჯვებით დაამტკიცა. კოლი ძალიან ცელქია და სამოძრაოდ დიდი სივრცე სჭირდება. ამიტომ კორპუსის ბინებში მისი ყოლა არაა სასურველი.

თანამომხმეებში თავისი ინტელექტით მეორე ადგილი უჭირავს პუდელს. ეს ერთი ციცქნა ძალლი ძალიან გონიერი, თვინიერი და მხიარული ბუნებისაა. ამიტომაც ძალების მოყვარულებში დიდი პოპულარობით სარგებლობს. ის კარგად ეგუება ქალაქში ცხოვრებას. მისი გასეირნება დიდ ძალას არ მოითხოვს და ბავშვსაც შეუძლია გაართვას თავი ამ ამოცანას.

როტვეილერი ძალიან საყვარელი და ერთგული ძალლია. ის მთელ მსოფლიოშია ცნობილი. ძლიერი სხეული და ყბები აქვს. იყენებენ ტახზე სანადიროდ. მეტად გონიერია და ადვილად იწვრთნება. კარგად ეგუება ქალაქის პირობებს.

ინგლისური ჯიშის ძაღლია ბობტეილი. მას ძველად საქონლის მწყემსად იყენებდნენ. უსაზღვრო სიყვარული შეუძლია და ოჯახის შესანიშნავი მეგობარია. მაღალი ინტელექტი აქვს. დაუღლეელი და ძალიან მოძრავია. ადვილად სამართავია და არაა აგრესიული. ბავშვებთან ბობტეილი ნაზი და მომთმენია. არასოდეს ეპყრობა მათ უხეშად. ბავშვებს ერთგულად იცავს და სიამოვნებით ეთამაშება.

მეცხვარე ძაღლი, იგივე ნაგაზი, ბევრ ქვეყანაშია გავრცელებული. ის საუკეთესო მცველი ძაღლია მსოფლიოში. ქართული მეცხვარული ჯიშის ძაღლს კავკასიურ ნაგაზადაც მოიხსენიებენ. უძველესი დროიდან იგი ფარას მგლებისგან იცავდა და დღესაც მთიან რეგიონებში ცხვრის სამწყემსად იყენებენ. ნაგაზის ეს ჯიში თუშმა მეცხვარეებმა გაავრცელეს.

ნაგაზი ამაყი და გონიერი ძაღლია. მისი გაწვრთნა საკმაოდ რთულია. ეს დიდ შრომასა და ცოდნას მოითხოვს. ნაგაზი ერთმანეთისაგან კარგად არჩევს ოჯახის წევრებსა და უცხოებს. მას ეზო და დიდი სამოძრაო არეალი სჭირდება. ნაგაზი არასოდეს მიიტანს იერიშს სუსტ არსებზე, თუ ის მისი ტერიტორიიდან გარბის.

საქართველოში არსებობს ძაღლთაშენი „ტაბაკონი“, სადაც გამოჰყავთ საუკეთესო ჯიშის ნაგაზები. აქ აღზრდილი ნაგაზი, სახელად ბუთქუნა, ევროპის ჩემპიონი გახდა 2010 წელს.

წაკითხე შეკითხვები. შეარჩიე სწორი პასუხი და შემოხაზე შესაბამისი ასო (ა, ბ ან გ).

1. როგორ დამტკიცდა, რომ ინგლისური კოლი ყველაზე ჭკვიანი ძაღლია?

- ა) ბავშვებთან ნაზი და ძალიან მომთმენია.
- ბ) მრავალ კონკურსში მიიღო მონაწილეობა და გაიმარჯვა.
- გ) წარმატებით იყენებენ ცხვრების სამწყემსად.

2. რომელი ფრაზიდან ჩანს, რომ პუდელი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშია?

- ა) „ადვილად მოსათვინიერებელია“.
- ბ) „მაღალი ინტელექტისაა“.
- გ) „პოპულარობით სარგებლობს“.

3. რას ნიშნავს: „მთავარი ფუნქცია“?

- ა) მთავარ დანიშნულებას.
- ბ) მთავარ თვისებას.
- გ) მთავარ სათქმელს.

4. რით გამოირჩევა როტვეილერი ტექსტში დასახელებული სხვა ძაღლებისაგან?

- ა) ის ადვილად ეგუება ქალაქის პირობებს.
- ბ) ის საკმაოდ გონიერი ცხოველია.
- გ) მას სანადიროდ იყენებენ.

5. რა გამოარჩევს ქართულ ნაგაზს სხვა ძაღლებისაგან?

- ა) იგი პატრონის ერთგული მეგობარია.
- ბ) მას სამომხრად დიდი სივრცე სჭირდება.
- გ) მის გაწვრთნას საჭირო ცოდნა სჭირდება.

6. რით ჰგვანან ერთმანეთს ბობტეილი და ქართული ნაგაზი?

- ა) ორივე ადვილად სამართავი და გასაწვრთნელია.
- ბ) ორივეს სამომხრად დიდი არეალი სჭირდება.
- გ) ორივე უძველესი დროიდან შინაურ ცხოველებს მწყემსავდა.